Универзитет у Београду
Филолошки факултет

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
коју је Милена Костић, мастер, пријавила под насловом „Метафоричка концептуализација домена високог образовања у енглеском и српском језику“

I - ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 07.09.2016. донело је Одлуку (бр. 2225/1) о образовању Комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Милена Костић пријавила под насловом „Метафоричка концептуализација домена високог образовања у енглеском и српском језику “.

2. Састав Комисије:

1) др Катарина Расулић, ванредни професор (у време именовања Комисије била у звању доцента), ужа научна област Англистика (предмет Енглески језик), Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за англистику, датум избора у звање: 20.06.2017.
2) др Душка Кликовац, редовни професор, ужа научна област Српски језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за српски језик, датум избора у звање: 17.10.2012.
3) др Мирјана Мишковић-Луковић, редовни професор, ужа научна област Енглески језик и лингвистика, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, Одсек за филологију: Енглески језик и књижевност, датум избора у звање: 05.07.2016.

II - БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Милена Костић рођена је 22.07.1987. године у Лесковцу, где је завршила основну школу и гимназију, са одличним успехом, као носилац Вукове дипломе. Дипломирала је на Катедри за енглески језик и књижевност на Филолошком факултету у Универзитета у Београду 2010. године, са просечном оценом 9,37. На истом факултету потом је завршила мастер студије (студијски програм Језик, књижевност, култура), са просечном оценом 10,00, одбранивши 2011. године мастер рад под називом “Analysis of manipulative discourse in English and Serbian advertisements” („Анализа манипулативног дискурса у рекламним огласима на енглеском и српском језику“; ментор: доц. др Ивана Трбојевић Милошевић).

Докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, модул:

Језик, уписала је школске 2011/2012. године и у предвиђеном року положила је све испите и одбранила предвиђене студијске истраживачке радове у оквиру одабраног студијског програма, са просечном оценом 9,63.

Од 2013. године ради у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду као стручни сарадник у Центру за науку и Центру за дигитализацију. Поред превођења и лектуре и организације културних догађаја, ангажована је на пословима и пројектима међународне сарадње. Од фебруара 2016. учествује у пројекту *Safeguarding the Fragile Collection of the Private Archive of the Lazic Family,* за који је Универзитетска библиотека добила грант Британске библиотеке, из програма *Endangered Archives*. Ангажована је на следећим пројектима које Универзитетска библиотека спроводи под покровитељством Министарства културе и информисања Владе Републике Србије: *Нови хоризонт дигитализације у Србији* (2016), *Рашчитавање старе српске ћирилице: прошлост и српско писмо у новом веку* (2016), *Магична дигитална Србија* (2015), *80 година од смрти Михајла Пупина* (2015), *Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ за мрежу јавних библиотека Србије: пренос знања, садржаја и програма* (2014). Аутор је и предавач тренинга *Digital Youthquake* у оквиру истоименог пројекта програма Erasmus+ чији је координатор Центар за друштвено економски развој из Београда (2016). Аутор је и предавач на акредитованим програмима стручног усавршавања за библиотекаре који се спроводе у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“: *Друштвени медији и дигитално приповедање* (2016) и *Култура дигиталног маркетинга* (2015).

Од 2012. до 2014. била је ангажована као асистент кординатора пројекта *Реформа студија страних језика у Србији* на Филолошком факултету Универзитета у Београду, који је финансирала Европска Комисија. Од 2009. до 2013. радила је као предавач енглеског језика у школи страних језика “Sunshine” у Београду.

Од марта 2016. члан је Управног одбора удружења Кластер путева културе.

За време основних и мастер студија била је стипендиста Министарства просвете Републике Србије, а школске 2009/2010. један од 1000 најбољих студената у Републици Србији и добитник стипендије „Доситеја“ Министарства омладине и спорта. Школске 2008/2009. била је добитник стипендије града Лесковца као један од десет најбољих студената.

Научна и стручна интересовања Милене Костић крећу се у оквирима когнитивне лингвистике, контрастивне лингвистике, преводилаштва, образовних политика и нових технологија у образовању. Аутор је или коаутор седам објављених научних и стручних радова, као и пет радова излаганих на научним и стручним скуповима (и објављених у изводу у књигама саопштења) у земљи и иностранству.

III - БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Објављени радови

Костић, М. (2015). Концепт сиве литературе и важност отвореног приступа овој врсти литературе. *Гласник Народне библиотеке Србије*, Београд: Народна библиотека Србије, стр. 109–118. https://www.nb.rs/view_file.php?file_id=4789

Вуксан, В., Костић, М. (2014). Ефикасан тимски рад уз Канбан: искуство Универзитетске

библиотеке „Светозар Марковић“. *Читалиште*, бр. 26, стр. 51–57. http://citaliste.rs/casopis/br26/vuksan_vesna.pdf

Вуксан, В., Костић, М., Софронијевић, А. (2014). Савремени канали информационе писмености и целоживотног учења. *Зборник радова са годишње конференције Библиотекарског друштва Србије: Медијска и информациона писменост у друштву знања и библиотеке* (ур. Весна Црногорац), Београд: Народна библиотека Србије, стр. 37–47.

Столић, Д., Милновић, В., Костић М., Милошевић Д. (2014). Дигитализација докторских дисертација и стварање прве дигиталне колекције сиве литературе у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“. *Зборник радова са Осмог стручно-научног скупа под називом Библионет 2014* (ур. Светлана Јанчић), Нови Сад: Заједница матичних библиотека Србије: Градска библиотека, стр.151–168.

Костић, М. (2014). Значај вршњачке корективне повратне информације за усвајање Л2. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* (ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, стр.151–168.

Kostić, M. (2013). Intersubjective and Subjective Modality in Interviews on the Topic of Global Business. *Савремена проучавања језика и књижевности: Зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* (ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић), Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, стр. 235–246.

Nikolić, J., Filipović, J., Kostić, M. (2012). Reforming Foreign Language Studies in Serbia: Towards Serbian Language Education Policy. Belgrade. Studija objavljena u okviru projekta REFLESS. http://bit.ly/WEerew

<u>Радови излагани на научним скуповима (објављени у изводу у књигама саопштења)</u>

Vuksan, V., Kostic, M. (2016). Responsive Librarians Uncovered. Paper presented at IFLA WLIC 2016 Connections. Collaboration. Community, Columbus, Ohio, USA, 13–19 August, 2016, Session 101 – Poster Sessions. http://library.ifla.org/id/eprint/1598

Jerkov, A., Kostić, M., Vuksan, V. (2016). Enhancing librarians' transversal skills: Best practice in four stories. Paper presented at The Fourth European Conference on Information Literacy (ECIL) *Information Literacy in the Inclusive Society*, Prague, Czech Republic, 10–13 October, 2016. Abstract published in *The Fourth European Conference on Information Literacy: Abstracts* (eds. S. Špiranec, S. Kurbanoğlu, H. Landová, E. Grassian, D. Mizrachi, L. Roy, D. Kos), p.135. http://ecil2016.ilconf.org/wp-content/uploads/sites/5/2016/11/ecil2016_abstracts.pdf

Smolenski, N., Kostić, M., Sofronijević, A. (2015). In house development of digital tools for handling of METS/ALTO files at University Library "Svetozar Markovic". Paper presented at the conference organized by Belgrade City Library *Services tailored for 21st century library clients: use of information-communication technologies in libraries,* Belgrade, Serbia, 10–11 December, 2015. https://onedrive.live.com/?authkey=%21AMlJcVACow2SQv4&cid=13F0150208BE54E5&id=13F0150208BE54E5%218487&parId=13F0150208BE54E5%218351&o=OneUp

Kostić, M. (2015). Conceptualization of KNOWLEDGE in the official educational discourse of the Republic of Serbia. Paper presented at the eighth international *Corpus Linguistics* conference (CL2015), Lancaster University, UK, 21–24 July, 2015. Abstract published in *Corpus Linguistics 2015: Abstract Book* (eds. F. Formato, A. Hardie), pp. 206–208. http://ucrel.lancs.ac.uk/cl2015/doc/CL2015-AbstractBook.pdf

Kostić, M. (2014). The Influence of Serbian as a Language of Instruction on the Ethnic Identity of the Highly Educated Roma. Paper presented at GEsIPI international conference *Identity: Representation and Practices* (IRP2014), Faculty of Humanities, University of Lisbon, Portugal, 11–12 September, 2014. Abstract published in *Identity: Representation and Practices: Book of Abstracts,* pp. 53–54. https://irp2014lisbon.files.wordpress.com/2014/09/livro-de-resumos-versc3a3o-digital.pdf

Преводи научне и стручне литературе

Костић, М. (2015). OCLC, Next Space: Библиотеке и интернет ствари. Превод текста: "Libraries and the 'Internet of Things' – OCLC", ур. Tom Storey. *Читалиште,* бр. 27, стр. 87–91. http://citaliste.rs/casopis/br27/internet_stvari.pdf

Vitas, D. and Kostić, M. (2014). Anri Brok: Nastava paranormalnog prema zetetici na univerzitetu: korišćenje pseudonauke u nastavi naučne metode. Prevod teksta: "Teaching 'Paranormal VS. Zetetics' at university: Using pseudoscience to teach the scientific method, Henri Broch. *Infoteka – časopis za digitalnu humanistiku,* 15(2), str. 5–21.

Krasni, J. and Kostić, M. (2014). Ramon Rajhert: Digitalna humanistika. Uvod u istoriju, teoriju i razvoj kulture znanja zasnovane na podacima. Prevod teksta "Digital Humanities", Ramón Reichert. *Infoteka – časopis za digitalnu humanistiku,* 15(2), str. 22–34.

IV - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да Милена Костић испуњава услове за израду докторске дисертације.

V - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Катарина Расулић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, са Катедре за англистику (у време именовања Комисије била у звању доцента). Др Катарина Расулић предаје предмете Енглески језик 5 и 6 (Синтакса енглеског језика) и Енглески језик: специјални курс 2/1 и 2/2 (Семантика енглеског језика) на основним студијама на Катедри за англистику и предмет Когнитивна лингвистика на докторским студијама Филолошког факултета у Београду.

- Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Монографије

Rasulić, K. (2004). *Jezik i prostorno iskustvo.* Beograd: Filološki fakultet, 359 str.

Rasulić, K. (2016). *Exploring Semantic Relations.* Belgrade: Faculty of Philology, pp. 376.

Уређене публикације

Расулић, К. и Кликовац, Д. (ур.) (2014). *Језик и сазнање – Хрестоматија из когнитивне лингвистике.* Београд: Филолошки факултет, 508 стр.

Радови

Rasulić, K. (2017): Shakespeare on the Shelf, Blue Helmets on the Move: Human-related Metonymic Conceptualization in English and Serbian. In: *Studies in Figurative Thought and Language,* ed. Angeliki Athanasiadou [*Human Cognitive Processing* Series, Vol. 56], Amsterdam: John Benjamins, 199–229.

Rasulić, K. (2015). What's hot and what's not in English and Serbian: A contrastive view on the semantic extensions of temperature adjectives. In: *The Linguistics of Temperature,* ed. M. Koptjevskaja Tamm [*Typological Studies in Language,* Vol. 107], Amsterdam: John Benjamins, 254–299.

Rasulić, K. (2015). *Hiding behind Bologna:* Metonymy, Metaphor and Conceptual Blurring in the Bologna Process Discourse. *Nasleđe,* Special Issue: *English Language and Literature: Contemporary Perspectives,* eds. Mirjana Mišković-Luković, Biljana Vlašković Ilić, Kragujevac: FILUM, XII/32, 37–50.

Rasulić, K. (2010). Aspekti metonimije u jeziku i mišljenju. *Theoria,* 53-3: 49–70.

Rasulić, K. (2010). *Long Time, No Buzz:* Fixed Expressions as Constructional Frames. *CogniTextes* (Revue de l' Association Française de Linguistique Cognitive). [Online], Volume 5 | 2010, *Grammaires en Construction(s)/Grammars in Construction(s)*, AFLiCo 3 special issue, eds. P. Grea & G. Desagulier, URL: http://cognitextes.revues.org/356

Rasulić, K. (2009). Conceptualization of DEVELOPMENT, SOCIETY, POWER and CONTROL in Serbian and in English. In: *Die Europäizität der Slawia oder die Slawizität Europas: Ein Beitrag der kultur- und sprachrelativistischen Linguistik,* Hrsg. C. Voss, A. Nagórko, Studies in Language and Culture in Central and Eastern Europe, München/Berlin: Verlag Otto Sagner, 49–73.

Rasulić, K. (2009). English Input in Cross-linguistic Conceptual Blends: A Case Study. In: *PASE Papers 2008, Vol. 1, Studies in Language and Methodology of Teaching Foreign Languages* (eds M. Kuźniak and B. Rozwadowska)*,* Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT, 165–175.

Rasulić, K. (2008). On the Conceptualization of the European Union across EU Boundaries. In: *ELLSSAC Proceedings – International Conference English Language and Literature Studies: Structures across Cultures.* Volume I, eds. K. Rasulić, I. Trbojević, Belgrade: Faculty of Philology, 315–327.

Расулић, К. (2008). Српско-енглеске творенице у светлу теорије појмовне интеграције. У: *Семантичка проучавања српског* језика, ур. М. Радовановић и П. Пипер, Београд: САНУ, 269–289.

Rasulić, K. (2006). *This Could Be You:* Metonymy as Conceptual Integration. In: *ELLSII75 Proceedings – International Conference to Mark the 75th Anniversary of the English Department, Faculty of Philology, University of Belgrade – English Language and Literature*

Studies: Interfaces and Integrations, Volume I (eds K. Rasulić, I. Trbojević), Belgrade: Faculty of Philology, 307-317.

Расулић, К. (2006). *Тако близу, а тако далеко:* О метафоричкој концептуализацији заснованој на појмовима БЛИЗУ и ДАЛЕКО. У: *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, ур. П. Пипер, Београд: САНУ, 231–259.

Rasulić, K. (2003). Konceptualizacija DRUŠTVA pomo

u vertikalne dimenzije /na primerima engleskog i srpskog jezika/. U: *Jezik, društvo, saznanje – profesoru Ranku Bugarskom od njegovih studenata*, ur. D. Klikovac i K. Rasulić, Beograd: Filološki fakultet, 230–246.

- Досадашња менторства докторских дисертација одбрањених на Филолошком факултету Универзитета у Београду:

1) Наташа Костић: *Антонимија у енглеском и српском језику: семантичко-прагматичка анализа*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 24.05.2006.
2) Владан Павловић: *Градијентност у синтаксичким конструкцијама у енглеском језику*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 12.09.2012.
3) Татјана Ружин Ивановић: *Глаголи узроковања у енглеском и српском језику,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 19.10.2015.
4) Тијана Весић-Павловић: *Метафоричка пресликавања сликовне схеме* ПУТАЊЕ *у енглеском и српском језику,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 30.06.2016.
5) Емир Мухић: *Стратегије конструисања значења у савременом америчком политичком дискурсу*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 07.07.2016.
6) Милина Косановић: *Придеви који означавају емоције у енглеском и српском језику: когнитивнолингвистичка анализа,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 29.08.2016.
7) Иван Милошевић: *Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 03.09.2016.

Комисија сматра да др Катарина Расулић испуњава услове за ментора предложене докторске дисертације из области когнитивне лингвистике.

VI - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. <u>Наслов</u>

„Метафоричка концептуализација домена високог образовања у енглеском и српском језику“

Комисија сматра да је наслов прикладан и да добро представља суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет истраживања

Предмет предложеног истраживања биће метафоре помоћу којих се у савременом британском енглеском и у српском језику поима домен високог образовања. Истраживање ће бити спроведено на теоријској подлози когнитивне лингвистике (теорија појмовних метафора /Lakoff & Johnson 1980, 1999, Lakoff 1993, Kövecses 2002, Klikovac 2004/), критичка анализа метафора /Charteris-Black 2004, Goatley 2007) и у методолошким оквирима анализе метафора у корпусу и дискурсу (Charteris-Black 2004, Deignan 2005, Pragglejaz 2007, Semino 2008, Steen et al. 2010).

У когнитивној лингвистици метафора се сагледава као појмовно пресликавање између различитих домена искуства, односно као механизам мишљења који омогућава разумевање апстрактнијег појма/појмовног домена на основу неког другог, конкретнијег и искуствено ближег појма/појмовног домена (Lakoff & Johnson 1980, Kövecses 2002, Klikovac 2004). При томе, битан начин реконструисања појмовних метафора јесте анализа метафоричких израза у језику, што ће бити задатак предложеног истраживања везаног за домен високог образовања, на материјалу енглеског и српског језика.

Једно од важних својстава појмовних метафора јесте њихова једностраност, што подразумева да одређена појмовна метафора осветљава једну страну / особину циљног појма/домена, док друге прикрива (енг. *metaphorical highlighting and hiding*, Lakoff & Johnson 1980: 10–13; Köveczes 2002: 79–81). Начелно, уобичајено је да се за метафоричку концептуализацију неког циљног домена користе различити изворни домени, који наглашавају различите аспекте циљног домена (нпр. ЉУБАВ ЈЕ ПУТОВАЊЕ, ЉУБАВ ЈЕ МАГИЈА, ЉУБАВ ЈЕ ЛУДИЛО). Али кад год се за концептуализацију циљног домена искористи један, а не неки други потенцијални изворни домен, у први план се ставља само један аспект циљног домена, док се други његови аспекти занемарују. Другим речима, како истиче Deignan (2005: 125), метафоре на известан начин филтрирају реалност. Стога појмовне метафоре, између осталог, имају и вредносну димензију. С тим у вези, Charteris-Black (2004: 28) наглашава убеђивачку улогу метафора у дискурсу и њихову моћ да директно или индиректно преносе одређену идеологију.

Метафоричка концептуализација домена високог образовања у енглеском одн. српском језику до сада није систематски испитивана, а завређује подробније проучавање како са становниша појмовно-језичке организације тако и са друштвено-идеолошког становишта.

Наиме, ранија истраживања метафора у образовном дискурсу уопште вршена на материјалу енглеског језика (нпр. Cameron 2003, Low 2008) показују да су бројни појмови у домену образовања метафорички структурирани помоћу искуствено ближих појмова (што, иначе, важи и за сам појам *високог образовања* / E *higher education*), те да проучавање алтернативних метафоричких концептуализација везаних за процес и систем образовања може допринети целовитијем сагледавању начина на које метафоре одражавају, обликују и

преносе различите образовне идеологије. На плану образовних идеологија, за предложено истраживање релевантна је позната Скримшоова подела (Scrimshaw 1983) образовних идеологија на (i) прогресивистичку (индивидуалистичку и друштвену), (ii) реконструкционистичку, (iii) инструменталистичку (традиционалну и адаптивну) и (iv) хуманистичку (класичну и либералну).

Када је у питању домен високог образовања, за предложено истраживање релевантно је то што Велика Британија има један од најуређенијих високообразовних система у Европи и свету са дугом традицијом пружања квалитетног образовања, који се често узима као модел при спровођењу реформи система високог образовања у Србији. Циљеви реформи у високообразовном систему обично се односе на унапређење организације тог система, који треба да пружи квалитетна и примењива знања и вештине, побољшање сарадње између образовних институција и повећање унутрашње мотивације студената и осталих учесника, а све то ради свеобухватног развоја појединца и друштва. У Србији је реформа високог образовања актуелна тема од 2003. године, а почела је потписивањем Болоњске декларације исте године и усвајањем прилагођеног Закона о високом образовању 2005. године и потоњих пратећих прописа и докумената. Неретко сами учесници процеса високог образовања и шира јавност истичу незадовољство тим реформама, које се по њима негативно одражавају на степен образованости и стручности популације, те на целокупни развој друштва и животни стандард.

Имајући у виду овај општи друштвени контекст, предложено истраживање има циљ да систематски опише, објасни и упореди начине метафоричког поимања домена високог образовања у савременом британском енглеском и у српском језику.

Прелиминарне анализе извршене за потребе овог истраживања у вези с метафорама о апстрактном појму ЗНАЊА у дискурсу о високом образовању на српском одн. енглеском језику (на наменски сачињеном корпусу званичних докумената и прописа Министарства просвете, спорта и технолошког развоја Републике Србије одн. паралелном корпусу званичних владиних докумената Велике Британије) показују да се у српском језику ЗНАЊЕ метафорички концептуализује као БИЉКА, ВРЕДАН ПРЕДМЕТ, ГРАЂЕВИНА, ПРОСТОР, ЕНЕРГИЈА итд. (Kostić 2015 /u Formato & Hardie 2015/), а у енглеском као БИЋЕ, ВРЕДАН ПРЕДМЕТ, ОДРЕДИШТЕ, ОСЛОНАЦ, ПРОСТОР, итд.

У оквиру предложеног истраживања, анализа ће обухватити лексеме енглеског одн. српског језика које се односе на различите аспекте и чиниоце високог образовања: (1) лексеме које се односе на процес наставе и учења (E *studying, teaching, learning, assessment; education, knowledge, skills, research; curriculum, syllabus, course, subject, module, learning outcome, mobility* итд*;* C *студирање, настава, учење, оцењивање; образовање, знање, вештине, истаживање; студијски програм, курикулум, силабус, предмет, курс, модул, исход учења, мобилност* итд.); (2) лексеме које се односе на учеснике процеса високог образовања (E *student, professor, lecturer, educator, instructor, mentor* итд; C: *студент, професор, предавач, ментор* итд.); (3) лексеме које се односе на високообразовне институције и тела (E *university, college, academy, department, school* итд; C *универзитет, факултет, академија, катедра, департман,* итд.); (4) лексеме које се односе на врсте и и степене високог образовања (E *higher, tertiary, academic, vocational, private, public; bachelor, master, postgraduate, doctoral studies* итд; C *високо, терцијарно, академско, струковно, државно, приватно; бачелор, мастер, последипломске, докторске студије* итд.); (5) лексеме које се

односе на образовне политике (E *education policy, reform, strategy, national qualification framework, Quality Code, Bologna Declaration/Process* итд; C *образовна политика, реформа, стратегија, национални оквир квалификација, Болоњска декларација/процес* итд.). Коначан одабир лексема за анализу биће утврђен након прелиминарних испитивања.

Основна грађа за анализу биће ексцерпирана из стандардних електронских корпуса британске варијанте енглеског језика, одн. српског језика. За енглески језик користиће се Британски национални корпус (British National Corpus), који садржи 100 милиона речи, а обухвата период до краја 20. века, укључујући различите жанрове писаног и говорног језика (доступан је путем интернета на сајту Универзитета у Ланкастеру (http://corpora.lancs.ac.uk/BNCweb/). За српски језик користиће се Корпус савременог српског језика Математичког факултета Универзитета у Београду, који садржи 122 милиона речи, а обухвата период краја 20. и прву деценију 21. века, укључујући различите жанрове писаног језика (доступан је путем интернета на адреси http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/korpus/login.php). Поред тога, за оба језика наменски ће бити сачињени додатни корпуси тематски релевантних текстова о високом образовању из различитих електронских извора (званична документа и веб презентације високообразовних институција и државних тела, дневне и недељне новине, електронске књиге, блогови итд.), како би се испитале евентуалне специфичности метафоричке концептуализације домена високог образовања у предметном дискурсу.

Предвиђено је и да један део истраживања буде посвећен преношењу међудоменских појмовних пресликавања из енглеског у српски језик приликом превођења метафоричких израза у релевантним документима из домена високог образовања. Прелиминарном анализом установљено је да се у посматраним текстовима јављају следећи односи појмовног и лексичког садржаја између енглеског изворника и српског превода: да се поклапају и изворни домени метафора и лексичке реализације (нпр. E *distance learning* : C *учење на даљину*), да се у преводу јавља исти изворни домен а другачија лексичка реализација (нпр. E *career path* : C *каријерно кретање*), да се у преводу користи изворни домен различит од оног у изворнику (нпр. E *amount of study* : C *обим студија*) или да се метафора уопште не преводи метафором (нпр. E *students that enter the programme* : C *студенти који се упишу на програм студија*). Овај део истраживања треба да укаже на значај и утицај преношења подлежних појмовних метафора у превођењу метафоричких израза из домена високог образовања са енглеског на српски језик, а може имати и шире импликације у вези са стратегијама превођења метафоричких израза у специјализованом дискурсу уопште.

Грађу за анализу појмовног преношења приликом превођења метафора чиниће преводи са енглеског на српски језик актуелних званичних докумената надлежних европских институција у области високог образовања (међу којима су следећи текстови: *Модернизација високог образовања у Европи: приступ, задржавање и могућност запошљавања, Мобилност наставног особља у високом образовању: националне политике и програм, Европски простор високог образовања у 2015. години: извештај о примени Болоњског процеса* и сл.).

На основу изложеног образложења, Комисија сматра да је предложени предмет

истраживања по својој сложености, актуелности и значају подобан за истраживање у оквирима докторске дисертације.

3. Прелиминарна библиографија

Кандидаткиња је уз образложење предлога теме докторске дисертације приложила следећи прелиминарни списак литературе која је релевантна за предложено истраживање:

1. Andriessen, D. (2006). On the metaphorical nature of intellectual capital: a textual analysis, *Journal of Intellectual Capital*, 7(1), pp. 93–110.
2. Andriessen, D. (2008). Stuff or love? How metaphors direct our efforts to manage knowledge in organizations, *Knowledge Management Research & Practice,* 6, pp.5–12.
3. Andriessen, D., Van Den Boom, M. (2009). In search of alternative metaphors for knowledge; Inspiration from Symbolism. *Electronic Journal of Knowledge Management*, 7(4), pp.397–404, www.ejkm.com.
4. Batestone, K. (2001). One's terms defy one's arguments: The metaphoric framing of "UNIVERSITY AS COMMUNITY", "UNIVERSITY AS BUSINESS" in the Second Report of the Task Force on Strategic Planning at the University of Manitoba. Metaphor and Symbol, 15(4), pp. 241–251.
5. Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education. *South African Journal of Education.* Vol. 29, pp. 431–444.
6. Bratianu, C., Andriessen, D. (2008). Knowledge as energy: A Metaphorical Analysis. *9th European Conference on Knowledge Management,* Southampton Solent University, Southampton, UK.
7. Browne, M. N., Hiers, W., Quinn, J. K. (1995). Transcending the limited educational vision implied by the consumer metaphor. *The Journal of General Education*, Vol. 44, No.4, pp. 201–221.
8. Cameron L. (2003). *Metaphor in Educational Discourse*. London: Continuum Press.
9. Charteris-Black, J. (2004). *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis*. Palgrave Macmillan.
10. Cvetković, K. (2007). Semantički i kognitivni potencijal glagola percepcije u engleskom i srpskom jeziku. Doktorska disertacija, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu.
11. Dancygier, B., Sweetser, E. (2014). *Figurative Language*. New York: Cambridge University Press.
12. Deignan. A. (2005). *Metaphor and Corpus Linguistics*. John Benjamins Publishing Company.
13. Dragićević, R. (2010). *Leksikologija srpskoga jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike.
14. Dragićević, R. (2010). *Verbalne asocijacije kroz srpski jezik i kulturu*. Beograd: Društvo za srpski jezik i književnost Srbije.

15. Filipović, J. (2009). *Moć reči – Ogledi iz kritičke sociolingvistike.* Beograd: Zadužbina Andrejević.

16. Hoffman, S. et al. (2008). *Corpus Linguistics with BNCweb – a Practical Guide*. Peter Lang

17. Fusaroli, R., Morgagni, S. (eds.) (2013). *Conceptual Metaphor Theory: Thirty Years After,* Special Issue of the *Journal of Cognitive Semiotics*. Volume 5, Number 1-2, pp. 1–407.

18. Geeraerts, D. (ed.) (2006). *Cognitive Linguistics: Basic Readings*. Berlin: Mouton de Gruyter.

19. Geeraerts, D., Cuyckens, H. (eds.) (2007). *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

20. Gibbs, R. W., Jr. (ed.) (2008). *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*. Cambridge University Press.

21. Goatly, A. (2002). Conflicting Metaphors in the Hong Kong Special Administrative Region Educational Reform Proposals. *Meataphor and Symbol, 17*(4), pp. 263–294.

22. Goatly, A. (2007). *Washing the Brain – Metaphor and Hidden Ideology*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

23. Grady (2005). Primary metaphors as inputs to conceptual integration. Journal of Pragmatics. Vol.37, pp.1595–1614.

24. Guerrero, M. C. M., Villamil, O. S. (2000). Exploring ESL teachers' roles through metaphor analysis. TESOL Quarterly, Vol. 34, No. 2, pp. 341–351.

25. Jensen, D. F. N. (2006). Metaphors as a bridge to understanding educational and social contexts. *International Journal of Qualitative Methods*, *5*(1), Article 4.

26. Johnson, M. (1987). *The Body in the Mind: The bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason.* Chicago: University of Chicago Press.

27. Kalra, M. B., Baveja, B. (2012). Teacher thinking about knowledge, learning and learners: A metaphor analysis. *Social and Behavioral Sciences* 55, pp. 317–326.

28. Klikovac, D. (2008). *Jezik i moć,* Beograd: XX vek.

29. Klikovac, D. (2004). *Metafore u mišljenju i jeziku*. Beograd: XX vek.

30. Klikovac, D. (2006). *Semantika predloga – studija iz kognitivne lingvistike*. Beograd: Filološki fakultet (2. izdanje).

31. Koller, V. (2014). Cognitive linguistics and ideology. In: J. Littlemore and J.R. Taylor (eds.) *The Bloomsbury Companion to Cognitive Linguistics*. London: Bloomsbury, pp.234–252.

32. Kostić, M. (2015). Conceptualization of KNOWLEDGE in the official educational discourse of the Republic of Serbia. Paper presented at the eighth international *Corpus Linguistics* conference (CL2015), Lancaster University, UK, 21–24 July, 2015. Abstract published in *Corpus Linguistics 2015: Abstract Book* (eds. F. Formato, A. Hardie), pp. 206–208.

http://ucrel.lancs.ac.uk/cl2015/doc/CL2015-AbstractBook.pdf

33. Kövecses, Z. (2006). *Language, Mind, and Culture. A Practical Introduction.* Oxford University Press.

34. Köveczes, Z. (2010). *Metaphor: A Practical Introduction,* Oxford: Oxford University Press (2nd ed.).

35. Köveczes, Z. (2014). Conceptual metaphor theory and the nature of difficulties in metaphor translation. In: D. R. Miller; E. Monti (eds), *Tradurre Figure / Translating Figurative Language*, Quaderni del Centro di Studi Linguistico-Culturali, Atti di Convegni CeSLiC - 3, Bologna: AMSActa

36. Lakoff, G., Johnson, M. (2003 [1980])*Metaphors We Live By*. 2nd edition. Chicago: University of Chicago Press.

37. Lakoff, G. (1990).The Invariance Hypothesis: is abstract reason based on image-schemas? *Cognitive Linguistics Vol.* 1, Issue 1, pp. 34–79.

38. Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In: A. Ortony (ed.), *Metaphor and Thought* (second edition), Cambridge University Press, pp. 202–251.

39. Lakoff, G. Johnson, M. (1999). *Philosophy in the Flesh*: *the Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought.* New York: Basic Books.

40. Low, G. (2008). Metaphor and education. In: R.W. Gibbs (ed.), *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 212–231.

41. McEnery, T., Xiao, R., Tono, Y. (2007). *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource book. Routledge Applied Linguistics.* Abington: Taylor & Francis.

42. Musolff, A. (2006). Metaphor scenarios in public discourse. *Metaphor and Symbol*, 21(1), pp. 23–38.

43. Paetcher, C. (2004). Metaphors of space in educational theory and practice. *Pedagogy, Culture and Society*, 12(3), pp. 449–466.

44. Piper, P. (ur.) (2006). *Kognitivnolingvistička proučavanja srpskog jezika*. Beograd : SANU.

45. Polovina, V. (1996). Prilozi za kognitivnu lingvistiku. Beograd : Filološki fakultet.

46. Pragglejaz Group (2007). MIP: A method for identifying metaphorically-used words in discourse. *Metaphor and Symbol, 22(1),* 1–39.

47. Rasulić, K. (2004). *Jezik i prostorno iskustvo*, Beograd: Filološki fakultet.

48. Rasulić, K., Klikovac, D. (ur.) (2014). *Jezik i saznanje. Hrestomatija iz kognitivne lingvistike.* Beograd: Filološki fakultet.

49. Rasulić, K. (2015). Hiding behind Bologna: Metonymy, metaphor and conceptual blurring in the Bologna process discourse. *Nasleđe*, *12*(32), pp. 37–50.

50. Scrimshaw, P. (1983). *Educational Ideologies*. Milton Keynes : Open University Press.

51. Semino, E. (2008). *Metaphor in Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.

52. Semino, E., Demjen, Z., Demmen, J., Koller, V., Payne, S., Hardie, A., & Rayson, P. (2015). The online use of Violence and Journey metaphors by patients with cancer, as compared with health professionals: a mixed methods study. *BMJ Supportive and Palliative Care*. 10.1136/bmjspcare-2014-000785.

53. Steen, G., Dorst, A., Herrmann, J. B., Kaal, A., Krennmayr, T., Pasma, T. (2010). *A Method for Linguistic Metaphor Identification : From MIP to MIPVU*. Amsterdam/John Benjamins.

54. Silaški, N. (2012). *Srpski jezik u tranziciji. O anglicizmima u ekonomskom registru*. Beograd : Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu.

55. Silaški, N., Đurović, T. (2014). The teacher-student metaphor in Serbian EU accession discourse – A case of cognitive marginalization. In B. Mišić-Ilić, V. Lopičić (ur.) *Jezik, književnost, marginalizacija: Jezička istraživanja* (str. 47–59). Niš: Filozofski fakultet.

56. Taylor, P., Wilding, D. (2009). Rethinking the values of higher education – the student as collaborator and producer? Undergraduate research as a case study.The Reinvention Centre for Undergraduate Research. University of Warwick.

57. Teubert, W., Čermáková, A. (2008). *Corpus Linguistics: A Short Introduction*. London: Continuum Press.

58. Turner, J. (1997). Turns of phrase and routes to learning: The journey metaphor in educational culture. *Intercultural Communication Studies*. 7:2, pp. 23–35.

59. Van Dijk, T. A. (2004). *Ideology and Discourse. A Multudisciplinary Approach*. Barcelona : Pomepu Fabra University.

60. Van Dijk, T. A. (2006). Discourse, context and cognition. *Discourse Studies* 8(1*),* pp.159–177.

61. Wodak, R. (2006). Mediation between discourse and society: assessing cognitive approaches in CDA. *Discourse Studies 8 (2)*, pp.179–190.

62. Woolard, K. and Schieffelin, B. (1994). Language Ideology. *Annual Review of Anthropology*, Vol. 23,pp. 55–82.

4. Циљеви истраживања

Предложено истраживање полази од следећих хипотеза:

1. да се кључни појмови из домена високог образовања и у енглеском и у српском језику концептуализују метафорички;
2. да ће се у енглеском и у српском језику изворни домени који се користе у метафоричкој концептуализацији апстрактних појмова у домену високог образовања углавном поклапати, али да ће се у посматраним језицима испољити и одређене разлике на плану лексичких реализација и истакнутости различитих аспеката метафоричких пресликавања, чиме се могу осветлити и културно-идеолошке

разлике у концептуализацији домена високог образовања у двама језицима;

3. да превођење метафоричких израза из домена високог образовања са енглеског на српски језик укључује и преношење појмовних метафора;

4. да појмовне метафоре помоћу којих се концептуализује домен високог образовања (у енглеском и српском језику) имају значајну улогу у одражавању и обликовању образовних идеологија.

Циљеви истраживања били би следећи:

1. идентификовање и класификовање појмовних метафора помоћу којих се концептуализује домен високог образовања у енглеском језику (британска варијанта);

2. идентификовање и класификовање појмовних метафора помоћу којих се концептуализује домен високог образовања у српском језику;

3. поређење појмовних метафора за концептуализацију домена високог образовања у енглеском и српском језику;

4. испитивање утицаја метафоричке концептуализације домена високог образовања у енглеском језику на метафоричку концептуализацију домена високог образовања у српском језику у преводу релевантних текстова са енглеског на српски језик;

5. осветљавање културно-идеолошких аспеката метафоричке концептуализације домена високог образовања у енглеском одн. српском језику с обзиром на актуелне образовне идеологије.

5. <u>Очекивани резултати</u>

У складу са изложеним предметом, теоријским оквиром, хипотезама и циљевима предложеног истраживања, очекивани резултати били би следећи:

1. да ће се потврдити да се и у енглеском и у српском језику кључни појмови из домена високог образовања (ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ, УНИВЕРЗИТЕТ, ЗНАЊЕ, СТУДЕНТ, ПРОФЕСОР и сл.) у знатној мери концептуализују метафорички;
2. да ће се показати да се и у енглеском и у српском језику појмови из домена високог образовања доминантно концептуализују помоћу изворних домена ПУТОВАЊА, ПРОСТОРА, САДРЖАВАЊА, ПРЕДМЕТА, МАТЕРИЈЕ и др., али да ће се у двама посматраним језицима испољити и одређене разлике у погледу осветљавања различитих аспеката појмовних пресликавања из поменутих изворних домена, конкретизације на плану лексичких реализација, те искоришћавања других изворних домена;
3. да ће се осветлити значај подлежних појмовних метафора у превођењу метафоричких израза из домена високог образовања са енглеског на српски језик;
4. да ће се у утврђеним појмовним метафорама за концептуализацију домена високог образовања и у енглеском и у српском као преовлађујуће издвојити прогресивистичка и хуманистичка образовна идеологија.

6. План рада

Предложено истраживање одвијаће се по следећим фазама:

1. преглед релевантне литературе везане за теорију појмовних метафора, досадашња истраживања метафоричких концептуализација у образовном дискурсу, образовне идеологије и превођење метафора;
2. прикупљање и систематизовање језичке грађе за анализу на основу електронских корпуса енглеског и српског језика и на основу самостално компилираног корпуса текстова посвећених високом образовању; у овој фази биће утврђен коначан одабир лексема за анализу у двама посматраним језицима; поред тога, биће прикупљен и репрезентативан избор текстова о високом образовању на енглеском који су преведени на српски, а које су објавиле званичне институције у области европског високог образовања;
3. анализа појмовних метафора помоћу којих се концептуализује домен високог образовања у енглеском одн. српском језику и поређење налаза у двама посматраним језицима, на основу прикупљене језичке грађе; уколико се укаже потреба, у овој фази додатно ће бити прикупљени подаци о појмовно-значењској организацији анализираних лексема у домену високог образовања на основу асоцијативних тестова у анкетама са изворним говорницима енглеског одн. српског језика;
4. анализа превода репрезентативних текстова о високом образовању преведених са енглеског на српски језик ради испитивања преношења појмовних метафора о високом образовању из изворног у циљни језик превода;
5. систематизација и дискусија резултата истраживања и разматрање теоријских и методолошких импликација које из њих проистичу.

7. Методе истраживања

Предложено истраживање обухвата дескриптивну и контрастивну когнитивнолингвистичку анализу, која ће бити спроведена на материјалу општих електронских корпуса енглеског одн. српског језика и наменски сачињених корпуса текстова о високом образовању на енглеском одн. српском језику, укључујући и преводе релевантних текстова са енглеског на српски.

Методолошко полазиште у анализи појмовних метафора темељи се на скорашњим когнитивнолингвистичким поступцима за утврђивање језичких реализација метафора у дискурсу (Pragglejaz 2007, Steen et al. 2010) и на корпуснолингвистичком приступу анализи појмовних метафора (Charteris-Black 2004, Deignan 2005). Метафора се у корпусу анализира „одоздо навише“, одн. од језичких израза ка појмовним пресликавањима (Deignan 2005). Поступак утврђивања језичких реализација метафора у дискурсу (Pragglejaz 2007, Steen et al. 2010) подразумева прецизно утврђивање контекстуалног значења лексема заступљених у дискурсу у односу на њихово примарно значење (на основу речничких дефиниција). У складу с тим, у предложеном истраживању након

идентификовања метафоричких израза уследиће одређивање, класификација и упоређивање подлежних појмовних метафора у домену високог образовања у енглеском и српском језику.

Анализа корпуса примењена у предложеном истраживању биће превасходно квалитативна, како би се осветлили релевантни појмовни, језички и културно-идеолошки аспекти метафоричке концептуализације домена високог образовања у енглеском и српском језику, а на одговарајућим местима биће допуњена информативним квантитативним увидима.

Уколико се укаже потреба, истраживање ће бити допуњено методом асоцијативних тестова, који ће бити спроведени у форми анкета са професорима и студентима у Великој Британији и Србији. Асоцијативни тест састоји се од листе речи-дражи или стимулуса на које испитаници одговарају речима-реакцијама које им прво падну на памет; након забележених реакција, следи пребројавање и слагање по учесталости (Драгићевић 2010: 44). У оквиру предложеног истраживања, стимулуси би били у облику ПРОФЕСОР ЈЕ КАО___, СТУДЕНТ ЈЕ КАО___ итд. и садржали би кључне лексеме које су коришћене у анализи појмовних метафора у општим корпусима у оба језика. Налази асоцијативних тестова потом би се упоредили са налазима добијеним анализом корупуса.

VII - ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да Милена Костић, мастер, испуњава услове за израду докторске дисертације.

На основу предмета, постављених циљева и очекиваних резултата истраживања, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области науке о језику (когнитивна лингвистика, енглески и српски језик, контрастивна лингвистика).

На основу изнетих података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Катарина Расулић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу свега изложеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње Милене Костић и предложене теме под насловом „Метафоричка концептуализација домена високог образовања у енглеском и српском језику“, те да за ментора именује др Катарину Расулић, ванредног професора на Катедри за англистику Филолошког факултета у Београду.

Београд, 23.06.2017. Потписи чланова Комисије:

1. _____

др Катарина Расулић, ванредни професор

Филолошки факултет, Београд

2. _____

др Душка Кликовац, редовни професор

Филолошки факултет, Београд

3. _____

др Мирјана Мишковић-Луковић, редовни професор

Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац